



# JAMES FENIMORE COOPER

Distribuitor CCR și Biblioteca Națională a României  
COOPER, JAMES FENIMORE  
Ghinioniș românesc (James Fenimore Cooper; trad. și  
note de Radu Gheorghescu; prel. de Iulian Pricop -  
București : Cartex 2000, 2016  
ISBN 978-973-104-288-8

Un model narrativ (prefată de Lucian Pricop)

Capitolul I

Capitolul II

Capitolul III

Capitolul IV

Capitolul V

Capitolul VI

Capitolul VII

Capitolul VIII

Capitolul IX

Capitolul X

Capitolul XI

Capitolul XII

Capitolul XIII

Capitolul XIV

Capitolul XV

Capitolul XVI

Capitolul XVII

Capitolul XVIII

Capitolul XIX

Capitolul XX

Capitolul XXI

Capitolul XXII

Traducere și note de  
Raluca Ghențulescu

Prefață de Lucian Pricop

• OT. A.C.R. 184, București

• Jef. 045.062.888; 0232.621.543

• www.gm-srl.com/edificatex.ro

• e-mail: edificatex.ro

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

• 074.733.41.30; 0232.621.543

**EDITURA CARTEX 2000**

București, 2016





## CUPRINS

<i>Un model narativ (prefață de Lucian Pricop)</i> .....	7
Capitolul I .....	9
Capitolul II .....	20
Capitolul III .....	29
Capitolul IV .....	39
Capitolul V .....	48
Capitolul VI .....	58
Capitolul VII .....	71
Capitolul VIII .....	82
Capitolul IX .....	92
Capitolul X .....	101
Capitolul XI .....	113
Capitolul XII .....	127
Capitolul XIII .....	143
Capitolul XIV .....	155
Capitolul XV .....	171
Capitolul XVI .....	183
Capitolul XVII .....	196
Capitolul XVIII .....	211
Capitolul XIX .....	223
Capitolul XX .....	235
Capitolul XXI .....	249
Capitolul XXII .....	261

Capitolul XXIII	275
Capitolul XXIV	290
Capitolul XXV	302
Capitolul XXVI	315
Capitolul XXVII	325
Capitolul XXVIII	335
Capitolul XXIX	346
Capitolul XXX	360
Capitolul XXXI	373
Capitolul XXXII	381
Capitolul XXXIII	399
Editorial	
Dr. Lucian Pricop (pref.)	
Capitolul I	
Capitolul II	
Capitolul III	
Capitolul IV	
Capitolul V	
Capitolul VI	
Capitolul VII	
Capitolul VIII	
Capitolul IX	
Capitolul X	
Capitolul XI	
Capitolul XII	
Capitolul XIII	
Capitolul XIV	
Capitolul XV	
Capitolul XVI	
Capitolul XVII	
Capitolul XVIII	
Capitolul XIX	
Capitolul XX	
Capitolul XXI	
Capitolul XXII	
Capitolul XXIII	
Capitolul XXIV	
Capitolul XXV	
Capitolul XXVI	
Capitolul XXVII	
Capitolul XXVIII	
Capitolul XXIX	
Capitolul XXX	
Capitolul XXXI	
Capitolul XXXII	
Capitolul XXXIII	

## CAPITOLUL I

„Mi-am ascuțit auzul, iar inima mi-e trează:  
 Nu-mi poți dezvălu un rău mai mare  
 decât o pierdere lumească  
 Ia spune-mi: Mi-am pierdut regatul?”

Shakespeare

O caracteristică a luptelor purtate în coloniile din America de Nord era aceea că adversarii, înainte să intre în bătălia propriu-zisă, aveau de înfruntat caznele și primejdiiile pustietății. Pădurile dese păreau să pună un hotar de netrecut între teritoriile stăpâname de cele două țări rivale, Franța și Anglia. Temerarii coloniști și europenii încercau în războaie, care luptau cot la cot, pierdeau adesea luni întregi chinuindu-se să treacă prin vâltoarele vreunui râu sau prin cheile abrupte ale munților, în căutarea unei ocazii de a-și dovedi vitejia în vreo bătălie mai demnă decât cea cu natura. Imitându-i pe războinicii locului, renumiți pentru răbdarea lor și pentru nepăsarea față de propria viață, au învățat să depășească orice piedică; se părea că, în scurt timp, nu va mai rămâne niciun refugiu în întunecimea pădurii, nicio ascunzătoare spre care să nu se poată îndrepta cei care voiau să-și stingă setea de răzbunare cu sângele băştinașilor sau cei care luptau în numele politiciei reci și egoiste a regilor din îndepărtata Europă.

Nicio provincie de pe întinsul teritoriu mărginit de aceste frontiere n-a oferit, pe cât se pare, o imagine mai vie a cruzimii și a înverșunării cu care se purtau războaiele sălbaticе din acele vremuri decât ținutul cuprins între izvoarele fluviului Hudson și Marile Lacuri din apropierea lor.

Natura din acele locuri era generoasă cu luptătorii, înlătărindu-le trecerea prin mai multe mijloace, prea evidente pentru a nu

fi luate în seamă. Fâșia alungită a lacului Champlain se întindea de la hotarele cu Canada până la granițele provinciei vecine a New Yorkului, formând o trecătoare naturală până la jumătatea distanței pe care francezii erau nevoiți să o străbată pentru a-și lovi dușmanii. Aproape de capătul dinspre sud, se unea cu un alt lac, ale cărui ape erau atât de limpezi încât fuseseră alese de misionarii iezuiți pentru ritualul purificator al botezului, motiv pentru care se și numea Lacul Sfintei Taine. Englezii, mai puțin pioși, considerau că îi aduseseră destulă cinste acestui lac cristalin atunci când îi dăduseră numele prințului lor, cel de-al doilea nașcut al casei de Hanovra<sup>1</sup>. Astfel, cele două națiuni rivale se uniseră pentru a le răpi stăpânilor nenumări ai acestui ținut păduros dreptul de a duce mai departe numele original al lacului, Horican<sup>2</sup>.

Înconjurat de munți și presărat cu nenumărate insule, acest lac sfânt se întindea mai mult către sud, pe o lungime de două-sprezece leghe. Din cauza câmpiei înalte care se ridică drept în mijlocul apelor, navegația era îngreunată pe o distanță de câteva mile, iar călătorul era nevoie să se îndrepte spre malurile Hudsonului, unde, în ciuda unor pericole obișnuite, cum ar fi vârtejurile – sau vâltoare, aşa cum erau numite în graiul băştinașilor – fluviul devinea navigabil până la vărsare.

Dacă, urmându-și planurile îndrăznețe de cucerire, neobosiții francezi ajunseseră tocmai până la defileurile îndepărtate și greu de trecut ale munteilor Alleghani, e lesne de imaginat că proverbialului lor spirit de observație nu-i scăpaseră avantajele naturale ale ținutului pe care tocmai l-am descris. În repetate rânduri, acesta se preschimbă într-o arenă însângerată, în care se purtară

<sup>1</sup> E vorba de George de Hanovra, viitorul rege al Angliei, George al V-lea. (n.tr.)

<sup>2</sup> Triburile indiene, având fiecare limba sau dialectul propriu, dădeau nume diferite acelorași locuri, deși majoritatea apelativelor erau descrieri ale locului respectiv. Astfel, o traducere literală a acestei frumoase întinderi de apă, aşa cum apărea ea în graiul tribului care locuia pe malurile sale, ar fi „Coada Lacului“. „Lacul George“, aşa cum se numește astăzi atât în graiul comun, cât și în actele oficiale, reprezintă într-adevăr un fel de coadă a lacului Champlain, aşa cum se poate vedea și pe hartă. (n.a.)

cele mai multe dintre bătăliile pentru cucerirea coloniilor. În punctele strategice de unde se puteau vedea trecătorile, s-au construit forturi, care au fost cucerite și recucerite, dărâmate și ridicate din nou, în funcție de partea în care se înclina balanța victoriei. În vreme ce fermierii părăseau aceste locuri primejdioase, îndreptându-se spre vetrele mai sigure ale unor aşezări străvechi, armate mai mari decât cele care în țările-mamă puteau răsturna domnii se vedea retrăgându-se în adâncul pădurii, de unde, în rarele dăți când se mai întorceau, ieșeau ca stăfile, măcinate de neliniște sau dezamăgite de înfrângere. Cu toate că meșteșugurile pașnice erau necunoscute oamenilor din acest ținut al morții, pădurile erau pline de viață, luminișurile și poienile răsunau de zăngănitul armelor, iar munții viau de râsetele și chiotele mulțimii de luptători tineri și curajoși, care urcau plini de voioșie, pentru a coborî apoi în lunga noapte a uitării.

Întâmplările pe care vom încerca să le povestim aici s-au petrecut în acest decor săngeros, în cel de-al treilea an al războiului pe care Anglia și Franța îl purtau pentru luarea în stăpânire a unui ținut asupra căruia niciuna dintre ele nu avea vreun drept.

Imbecilitatea comandanților de oști trimiși peste hotare și nefericita lipsă de energie a ministrilor de acasă au scăzut prestigiul pe care Marea Britanie și-l câștigase prin talentul și sârghința vechilor ei războinici și oameni de stat. Cum nu mai reprezenta o amenințare pentru dușmanii ei, începuse să-și piardă și încrederea supușilor săi, al căror respect de sine scădea cu fiecare zi. Coloniștii, deși nu aveau habar de ce se întâmpla în politică și erau prea umili pentru a provoca vreo neplăcere, suferau și ei de pe urma acestei stări de lucruri extrem de înjositoare. Văzuseră de curând o armată alcasă, venind din țara pe care o prețuiau ca pe o adevărată mamă și pe care o socoteau invincibilă; această armată, condusă de un comandant ales din rândurile unei mulțimi de luptători încercați, cu însușiri militare excepționale, fusese pusă pe fugă, în mod rușinos, de o mână de francezi și indieni și scăpase de la nimicire numai datorită calmului și curajului unui băiat din Virginia, a cărui faimă de om înteleapt se

răspândise de atunci, cu tăria unui adevar de ordin moral, până la cele mai îndepărtate hotare ale creștinătății<sup>1</sup>.

O mare parte a frontierei rămăseșe descooperită din cauza rezultatului dezastroios și neașteptat al bătăliei, iar echipa de difereite primejdii imaginare întrecea cu mult pericolul real. Coloniștilor cuprinși de panică li se părea că fiecare suflare de vânt ce venea dinspre pădurile nesfărșite ale Vestului aduce cu ea urletele sălbaticeilor, căci firea îngrozitoare a dușmanilor nemiloși sporea peste măsură spaima războiului. Numeroasele masacre recente erau încă vii în amintirea lor și cu toții ascultau cu nesaț povesti înfricoșătoare despre crime comise la miezul nopții, ale căror autori nu puteau fi alții decât barbarii locuitori ai pădurilor. În timp ce călătorul naiv și entuziasmat povestea despre primejdile întâlnite în pustietate, localnicilor le îngheța sângele în vine de teamă și, chiar și în orașele mari, mamele se temeau pentru siguranța copiilor lor. Pe scurt, marea putere a friciei lăua în stăpânire toate cotloanele rațiunii și îi transforma până și pe cei mai curajoși bărbați în sclavii unor trăiri dintre cele mai josnice. Chiar și cei mai încrezători și mai îndrăzneți începuseră să se îndoiască de rezultatul confruntării și, cu fiecare zi, creștea numărul impostorilor care proroceau că toate posesiunile coroanei engleze din America fie vor trece în stăpânirea dușmanilor creștini ai Angliei, fie vor fi pustiite de necruțătorii aliați ai acestora.

Așadar, când la fortul care apăra capătul de sud al *portage*<sup>1</sup>-ului dintre Hudson și Marile Lacuri a ajuns vestea că generalul francez Montcalm<sup>2</sup> a fost văzut urcând de-a lungul lacului Champlain cu o armată numeroasă, câtă frunză și iarbă s-ar putea spune,

<sup>1</sup> Este vorba despre George Washington, care, după ce l-a avertizat pe generalul european cu privire la pericolul la care se expune cu nepăsare, i-a salvat el însuși, că hotărare și curaj, pe puținii soldați care supraviețuiesc bătăliei. Faima pe care și-a câștigat-o cu acest prilej a fost principalul motiv pentru alegerea lui ulterioră la comanda trupelor americane. Un fapt demn de menționat aici este că, în timp ce întreaga Americă îl slăvea, pe bună dreptate, pentru meritul său în această campanie, numele lui nici măcar nu figura în vreo cronică europeană a bătăliei sau, cel puțin, autorul nă a găsit nicio astfel de mențiune. În acest mod, țara-mamă trece cu vederea gloria unuia dintre coloniștii săi, încercând să-și impună sistemul de opresiune. (n.a.)

adevărul ei a fost primit mai mult cu teama născută din lașitate decât cu bucuria greu de stăpânit a luptătorului care află că dușmanul i-a venit drept în bătaia puștii. Această veste fusese adusă, spre sfârșitul unei zile de vară, de către un sol indian, care, de asemenea, aducea din partea lui Munro, comandantul unei operațiuni militare desfășurate pe malul „Lacului Sfânt“, cererea de a-i se trimite urgent întăriri. După cum am mai spus, distanța dintre cele două posturi era mai mică de cinci leghe. Poteca dintre ele fusese largită pentru a putea trece căruțele, astfel încât drumul parcurs de acest fiu al pădurii în două ore putea fi făcut cu ușurință de un detașament de soldați, cu tot cu echipamentul necesar, de la răsăritul și până la apusul soarelui. Supușii credincioși ai coroanei engleze dăduseră unuia dintre aceste forturi din pădure numele de William Henry, iar celuilalt, pe cel de Edward, botezându-le astfel după cei doi prinți ai familiei domnitoare. Bătrânul general scoțian de care tocmai am pomenit îl apăra pe primul dintre ele cu un regiment de soldați instruiți și cu câțiva localnici – o forță prea slabă pentru a face față unei armate formidabile ca aceea pe care Montcalm o conducea înspre zidurile sale de apărare. Cel de-al doilea fort, însă, era comandat de generalul Webb, care avea în subordine forțele armate regale din provinciile nordice, cu un efectiv de peste cinci mii de oameni. Dacă ar fi unit toate detașamentele pe care le comanda, acest ofițer ar fi putut aduna un număr de soldați chiar și de două ori mai mare, în vederea unei confruntări cu temerarul francez, care se aventurase atât de departe de fortificațiile sale cu o armată nu cu mult mai numerosă.

Stăpâniți, însă, de resemnare în fața destinului lor potrivnic, atât soldații, cât și ofițerii păreau dispuși mai degrabă să aștepte apropierea teribilului lor dușman la adăpostul fortificațiilor decât

<sup>1</sup> Portage-ul era acea parte nenavigabilă a apei, la care s-a făcut referire mai sus. (n.tr.)

<sup>2</sup> Este vorba despre Ludovic de Montcalm, marchiz de Saint Veran, care a condus trupele aliate ale francezilor și indienilor în luptele purtate împotriva englezilor, în timpul așa-numitului Război de șapte ani, în care cele două țări rivale, Franța și Anglia, și-au disputat coloniile din America de Nord. (n.tr.)



## CAPITOLUL XIII

„Voi căuta un drum mai la îndemână.“

Parnell

Drumul ales de Ochi-de-Șoim o lua de-a curmezișul câmpilor nisipoase, străbătute de văi și dealuri, peste care mai trecuseră o dată în dimineața acelui zile, avându-l drept călăuză pe înselătorul Magua. Soarele coborâse înspre munții din apropiere și, cum drumul lor trecea tot timpul prin pădure, căldura nu li se mai părea aşa greu de îndurat. Prin urmare, înaintarea lor era rapidă, astfel că reușiră să parcurgă o bună bucată din drum la întoarcere, cu mult timp înainte de a se întuneca.

Asemenei sălbaticului căruia îi luase locul, vânătorul părea că se orientează după niște semne numai de el știute, cu un instinct aparte, fără să-și încetinească pasul și fără să facă pauze de gândire. O privire rapidă și piezișă aruncată pe mușchii copacilor, o alta în sus spre soarele care apunea, sau una fugară, dar fermă, în direcția numeroaselor cursuri de apă printre care își croiau drum, îi erau de-ajuns pentru a apuca pe calea cea bună. În acest timp, pădurea începuse să-și schimbe nuanțele, pierzându-și acel verde plin de viață, care dăduse o notă de frumusețe coroanelor copacilor pe parcursul zilei, și dobândind o tentă întunecată, cum se întâmplă de obicei spre sfârșitul zilei.

Cele două surori se străduiau să mai zăreasă printre ramurile copacilor ultimele raze ale noianului auriu de splendoare, care formau un halou de aur împrejurul soarelui, iar din loc în loc lăsau dâre rubinii pe cer sau tiveau cu margini înguste de galben strălucitor o masă de nori îngrămădiți la mică distanță deasupra colinelor dinspre apus. În acest timp, Ochi-de-Șoim se întoarse brusc și, arătând cu mâna către cerul minunat, spuse:

— Iată cum îi înștiințează natura pe oameni că a venit momentul să-și caute hrana și odihna de care au nevoie. Am face bine să ne luăm după aceste semne, la fel ca păsările cerului și ca animalele pământului! Oricum, nu vom avea prea mult timp de dormit, căci în zorii zilei va trebui să plecăm din nou la drum. Îmi aduc aminte că prin locurile acestea am luptat împotriva maquașilor, în primul război în care am vărsat sânge omenesc; ridicasem un mic zid din bușteni pentru a-i împiedica pe acei bandiți lacomi să ne ia scalpurile. Dacă semnele nu mă înșeală, o să găsim acel loc la stânga noastră, la mică distanță de aici.

Fără a aștepta o aprobare sau măcar un răspuns, vânătorul cel robust intră cu curaj într-o pădurice deasă de castani tineri, dând la o parte ramurile care acopereau pământul aproape în întregime. Era asemenei unui om care se aşteaptă la fiecare pas să descopere vreun lucru pe care l-a mai întâlnit altădată. Amintirile nu îl înșeala și, după ce pătrunse în desis și făcu vreo două-trei sute de pași, vânătorul ajunse într-un luminiș, în mijlocul căruia se vedea o movilă acoperită cu frunziș verde, pe care se găsea întăritura despre care pomenise.

Această clădire grosolană și părăsită era una dintre acelea care, fiind construită în caz de mare pericol, fusese abandonată odată cu dispariția acestuia. Ruina rămăsese în singurătatea pădurii, izolată și aproape uitată, asemenei împrejurărilor care duseseră la construirea ei. Astfel de monumente, care stau mărturie a trecerii oamenilor prin acele locuri și a luptelor purtate de aceștia, sunt destul de frecvente de-a lungul vastei granițe a deșerturilor, care despărțea odinioară provinciile în conflict și care formează acum un grup de ruine strâns legate de momentele istoriei coloniale, în deplină armonie cu caracterul sumbru al peisajului înconjurător. Acoperișul de scoarță de copac se prăbușise de mult, iar rămășițele lui se amestecaseră cu pământ, însă trunchiurile foarte groase de pini, adunate în grabă ca stâlpi de susținere, își menținuseră poziția, deși într-un anumit loc slabiseră sub presiune și amenințau să provoace prăbușirea rapidă a întregii construcții primitive.

În timp ce Heyward și însoțitorii săi ezitau să se apropie de o clădire atât de subredă, Ochi-de-Șoim și cei doi indieni

pătrunseră între zidurile ei joase, fără teamă și cu multă curiozitate. Cel dintâi examina cu privirea ruinele, atât pe dinăuntru, cât și pe din afară, cu interesul unui om care își retrăiește amintirile în fiecare clipă, iar Chingachgook povestea pe scurt fiului său, în limba delawară, cu mândria cuvenită unui cuceritor, peripețiile luptei care se dăduse în acest loc izolat, pe când era el Tânăr. Cu toate acestea, în vorbele sale pline de mândrie se simțea o notă de melancolie, care dădea vocii lui un caracter mai bland și mai armonios.

Între timp, cele două surori descălecăra foarte bucuroase și se pregăteau să profite de acel popas în aerul răcoros al serii, într-o siguranță deplină, pe care nu credeau că ar putea-o tulbura ceva, poate doar animalele sălbaticice de prin pădure.

— Prietene, întrebă Duncan, mai prevăzător din fire, văzând că vânătorul tocmai își terminase mica inspecție, n-ar fi fost mai bine dacă poposeam într-un loc mai retras, mai puțin cunoscut și mai rar vizitat decât acesta?

— Sunt foarte puțini oameni care știu de existența acestei întăriri, răspunse Ochi-de-Șoim calm. Nu se scriu prea des cărți în care să se povestească despre bătălii ca acelea dintre mohicani și mohawki, purtate pe aceste meleaguri, într-un război care îi privea numai pe ei. Eram Tânăr pe atunci și am luptat alături de delawari, căci știam că sunt un neam năpăstuit și oprimat. Vreme de patruzeci de zile și patruzeci de nopți, acei ticăloși ne-au hărțuit, dând tărcoale acestui fort clădit din bușteni, al cărui plan l-am conceput chiar eu și la a căruia construcție am participat cu însuflețire, deși nu sunt indian, ci, după cum știi, alb pursâng. Delawarii s-au pus pe treabă și l-au construit foarte bine, apoi ne-am apărat, zece căți eram, împotriva a douăzeci de dușmani, până când a rămas același număr de oameni de ambele părți. În acel moment, ne-am năpustit asupra acelor câini și niciunul dintre ei nu s-a mai întors la tribul lui, ca să povestească soarta celorlalți. Da, da; eram Tânăr în acele vremuri și săngele sărsat în lupte era ceva nou pentru mine. Nu-mi putea da pace gândul că niște finți, care mai înainte erau la fel de pline de viață ca și mine, zăceau întinse la pământ, lăsate